Wijkplatform Overvecht

Dialoogavond
Leefbaarheid in Overvecht
Buurthuis De Jager, Teun de Jagerdreef 1a
19 februari 2025

Totaal aantal aanwezigen: 25

Wijkplatform	Susana Casas Valle, Maarten Spil, Wilhelmien Giessen, Job Haug , Harm Schoonhoven, Els Wegdam
Gemeenteraad wijkbureau	Tamarah Colij
Utrecht debating society	Lisa Jongmans en Patrick Schmiermann
Bewoners 15	
Professionals 3	
Overigen	Anne Dullemond van Strategis gaf een Presentatie ivm de regels van de AVG worden hier de namen niet genoemd
Verslag	Rosenbaum Select, notulisten & verslaggevers

Welkom
Maarten Spil, voorzitter van het Wijkplatform, heet allen welkom. U in de Wijk Overvecht is er ook, om een reportage te maken. Er wordt rekening gehouden met deelnemers die niet in beeld willen komen.

Op 20 februari, dus één dag na de dialoogavond, neemt de gemeenteraad een besluit over de Omgevingsvisie Overvecht, onderdeel van de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU), die in 2021 door de gemeenteraad werd vastgesteld. Er moeten de komende jaren zo'n 60.000 woningen bij komen in Utrecht, waarvan een deel in Overvecht. Welke gevolgen zal dat hebben voor de leefbaarheid in onze wijk? Daarover wisselen de aanwezigen van gedachten onder leiding van Lisa Jongemans en Patrick Schmiermann van de Utrecht Debating Society.

Ter voorbereiding op deze avond heeft het Wijkplatform gezocht naar voorbeelden van andere wijken in Nederland, waar ook een groot aantal woningen is bijgebouwd. Er is bekeken hoe de wijkorganisaties daarmee zijn omgegaan, en of hun aanpak ook voor Overvecht zou kunnen werken.

Den Haag Bezuidenhout
De Haagse wijk Bezuidenhout heeft ervaring met sterke toename van de bevolking. Daar hielp het om op een rijtje te zetten wat bewoners wél en niet willen, en waarop de gemeente bij de ontwikkeling in het bijzonder zou moeten letten. Deze wensen en aandachtspunten werden weergegeven in meetbare indicatoren en vormden samen de leefbaarheidsmonitor. Aan de hand daarvan kan een *leefbaarheidseffectrapportage* (LER) worden gemaakt, waarin duidelijk wordt welk effect de plannen hebben op de leefbaarheid van straten en buurten. Zie het filmpje, waarin uitgelegd wordt hoe dit werkt.

Leefbaarheid
De heer Anne Dullemond van StrateGis Amersfoort legt uit wat leefbaarheid inhoudt. Denk aan geluid, groen, speelplaatsjes, rommel op straat, winkels, begaanbare trottoirs en zo meer. Het gaat erom of mensen zich veilig en prettig voelen in hun buurt. Bewoners van Bezuidenhout besloten om na te gaan

welke normen de gemeente Den Haag had opgesteld, en bekeek of die misschien ook te meten waren. Bomen bijvoorbeeld, kun je tellen, en fietsparkeerplaatsen ook. Zo kun je ook uitzoeken wat er aan voorzieningen in de wijk is. De leefbaarheidsrapportage laat zien of het er genoeg zijn voor een bestaande of nieuwe wijk. Veiligheidsgevoel meet de leefbaarheidsmonitor niet, en zaken zoals zwerfvuil op straat, burenoverlast en de kwaliteit van een speelplaats ook niet. De meeste gemeenten houden dat zelf bij door middel van buurtenquêtes.

Een van de aanwezigen merkt op dat de leefbaarheidseffectrapportage is gericht op de fysieke omgeving, niet op sociale cohesie. Leefbaarheid is voor iedereen anders, is dat wel te meten? Volgens de heer Dullemond hebben de bewoners van Bezuidenhout voor objectief meetbare zaken gekozen om een goede discussie met de gemeente te kunnen voeren. Voorbeeld: bewoners kunnen de norm voor het vereiste aantal vierkante meters groen per inwoner controleren. Een bewoner brengt hier tegenin dat zaken als geluidsoverlast van vliegverkeer niet worden genoemd in de Omgevingsvisie Overvecht, en ook niet in de milieu-effectrapportage (MER) bij het Masterplan Overvecht Centrum, terwijl dit wél meetbaar is. Hier wordt op aangevuld dat stralingsbelasting van zendmasten, mobiele telefoons en zonnepanelen – ook meetbaar – ook niet wordt genoemd. Hier zou de gemeente meer onderzoek naar moeten doen.

Er wordt opgemerkt dat de Omgevingsvisie twee scenario's bevat, namelijk 'verspreide verdichting' en 'geconcentreerde verdichting'. De bewoners zouden graag van beide scenario's willen weten wat dit voor de leefbaarheid betekent. Komen er door de hele wijk plukjes woningen bij of worden er een paar hoge torenflats gebouwd? En hoe wordt de leefbaarheidseffectrapportage daarbij ingezet? De bewoners kunnen wel wensen kenbaar maken, maar er zijn ook overheidsnormen waaraan de gemeente zich zal moeten houden. Dat klopt, zegt de heer Dullemond, en de rapportage geeft inzicht in de situatie nu en straks. Het *kan* als inspraakdocument gebruikt worden. In elk geval worden bewoners in de gelegenheid gesteld om mee te denken met de projectontwikkelaar, waar zij meestal goed gebruik van maken.

Wordt de informatie die de gemeente bij de bewoners verzamelt écht gebruikt? Zo'n leefbaarheidsonderzoek kan heel positief uitpakken voor de bewoners, maar de gemeente kan het ook naar zijn hand zetten. Hierop legt Maarten Spil uit dat het wijkplatform zo duidelijk mogelijk in kaart wil brengen wat leefbaarheid betekent voor de bewoners van Overvecht. Met die informatie kan de wijk in gesprek gaan met de gemeente. Uit de reacties blijkt dat de bewoners daar niet veel vertrouwen in hebben.

Dialoogronde 1 – groep 1

Wat maakt een wijk of een buurt fijn om in te wonen?

Suggesties worden op flip-overvellen genoteerd. Een greep: de buurt moet mooi groen zijn, en het moet er niet te druk zijn. Uitzicht is belangrijk, en rust. Wat aan Overvecht zo fijn is, is de sfeer en de verhouding tussen natuur en bebouwing. Dit komt onder druk te staan als er duizenden woningen bij komen. Het zal allemaal minder worden. Bewoners zijn bang dat de groene zones opgeofferd gaan worden aan bebouwing. Ja, wordt gezegd, er is langs de Vecht genoeg ruimte voor een paar flatgebouwen, maar dan is de wijk haar rustgebied kwijt.

Bewoners vinden het belangrijk dat buurtjes hun eigen identiteit behouden. Er moet absoluut geen groen verdwijnen! Want dat hoort bij Overvecht en dat hebben de bewoners, in het bijzonder die van de hoogbouw, nodig. De nieuwbouw moet zo goed mogelijk aansluiten bij de leefwereld van de huidige bewoners. De gemeente moet daar rekening mee houden, ook al zullen lang niet alle bewoners van Overvecht gebruik maken van inspraak. Velen hebben daar de ruimte niet voor, omdat zij druk bezig zijn met overleven.

Het is een van de deelnemers opgevallen dat mensen in Overvecht elkaar groeten op straat. Dit heeft hij in andere wijken niet gezien. Mensen van buiten de wijk denken dat Overvecht een wijk met alleen maar hoogbouw is – dat is niet zo. Er is afwisseling tussen flats van verschillende hoogten, met rijtjeshuizen daartussen. Die afwisseling moet blijven. Woningen zijn betaalbaar in Overvecht, dat moet ook zo blijven.

In Overvecht is alles dichtbij: de supermarkt, de basisschool, de bushalte. De wijk is goed bereikbaar per auto, fiets en openbaar vervoer. In natuurgebieden zoals de Maarsseveense Plassen, het Noorderpark en het wandelgebied langs de Vecht kun je lopend komen. Voor wie in de wijk wil blijven zijn er een paar prachtige parken. Er gaat zowat om de tien minuten een bus. Dat is dus allemaal goed geregeld, maar de toegankelijkheid voor mensen met een beperking kan beter. Zo is het voor rolstoelgebruikers heel lastig om vuilniszakken in de afvalcontainer te doen, want die containers hebben een stoepje. Slecht wegdek is voor iemand in een rolstoel niet te doen: omhoog stekende randjes van tegels of scheuren in asfalt.

Overvecht heeft opvallend veel betrokken en initiatiefrijke bewoners. Een zwak punt is dat zij niet allemaal goed bereikt worden. Op dit soort avonden zie je zelden een afspiegeling van de wijk.

Minder goed vinden de aanwezigen de rommel op straat, het zwerfvuil en de rommel die naast afvalcontainers wordt gezet – maar dat is in de hele stad zo. Moet wél worden gezegd dat de gemeente dat na een melding snel opruimt.

Jongeren die in Overvecht zijn opgegroeid, moeten voorrang krijgen bij woningtoewijzing. Er wonen in Overvecht heel veel mensen die gewend zijn dat hun kinderen voor hen zorgen als ze ouder worden. Die kinderen moeten dus in de buurt kunnen blijven wonen. Velen maken zich zorgen over de vele nieuwe woningen die worden bijgebouwd: kunnen Overvechters die wel betalen? Of zijn ze alleen bereikbaar voor goed verdienende mensen van buiten de wijk? En wordt er ook gedacht aan genoeg parkeergelegenheid, zodat de straten in de omgeving niet vol met geparkeerde auto's komen te staan?

Dialoogronde 2 – groep 1

Prioriteiten

Wat in de eerste ronde op de flip-overvellen werd genoteerd, kon worden ondergebracht in thema's:

- *Groen en natuur*

Groen, groen en nog eens groen. Dit staat bovenaan! Bewoners waarderen de binnentuinen en de parken, en willen die graag behouden, liefst niet al te gecultiveerd. (Goed voorbeeld: het Sjanghaipark). Oude bomen moeten behouden worden, evenals de volkstuintjes. En voor alle kinderen die erbij komen, moet er genoeg speelruimte zijn.

- *Mobiliteit en veiligheid*

Overvecht is goed bereikbaar, maar de autodichtheid is aan de hoge kant. Dat mensen een auto nodig kunnen hebben wordt niet betwist, maar dit is wel een belangrijk punt van aandacht. Denk aan genoeg parkeerplaatsen, bij voorkeur inpandig, en aan maximumsnelheden in woonstraten. Meer handhaving, niet alleen in het verkeer, is hard nodig. Natuurlijk moeten alle buurten goed bereikbaar blijven voor de hulpdiensten, en zorgverleners (huisartsen, apotheken) moeten bereikbaar blijven voor hun patiënten, ook met de auto.

- *Voorzieningen*

Er is behoefte aan ontmoetingsruimte, binnen en buiten. Positief is dat Overvecht een groot winkelaanbod heeft, maar meer diversiteit is wenselijk. Er ontbreken echter ook voorzieningen waar wél behoefte aan is: een bioscoop, een museum, een leuk en divers aanbod van horeca. De bewoners voorzien een groot probleem op het gebied van gezondheidszorg: er is nu al een huisartsentekort, terwijl er straks duizenden bewoners bij komen. Afval is een groot probleem: het vele zwerfvuil op straat, de vele bijplaatsingen bij containers.

- *Wonen*

Er is behoefte aan betaalbare woningen, maar 'betaalbaar' is natuurlijk een rekbaar begrip. Wat nu wordt bijgebouwd, is niet betaalbaar voor Overvechters.

- *Onderwijs en sport*

Over deze onderwerpen is het in de eerste ronde niet veel gegaan; in elk geval werd wel aangegeven dat er behoefte is aan meer kinderopvang (dagopvang en buitenschoolse opvang). Natuurlijk moeten er voldoende basisscholen in de buurt zijn, en vooral ook een paar scholen voor voortgezet onderwijs. Overvecht heeft een zwembad, maar het is nu al duidelijk dat het parkeerterrein veel te klein is, gezien de vele bewoners die erbij komen. Het schoolzwemmen zou heringevoerd moeten worden. Ten eerste leren dan alle kinderen zwemmen, en dan hoeven zij niet door hun ouders (met de auto) gebracht te worden.

Plenaire terugkoppeling beide groepen

Wat is het allerbelangrijkst voor behoud van leefbaarheid in Overvecht? Wat de eerste groep hiervan vindt, is voldoende weergegeven, zie boven.

Groep 2

Bereikbaarheid van voorzieningen, werd in deze groep genoemd; daarnaast werd er gediscussieerd over bijna alle aspecten van mobiliteit: voldoende parkeergelegenheid, goed openbaar vervoer en voldoende alternatieven zoals deelvervoer. Bewoners zien graag dat daaraan gedacht wordt bij de inrichting van nieuwe buurten. Als allerhoogste prioriteit werd groen genoemd, met ontmoeting met buurtgenoten als goede tweede. Bewoners willen hun buren kennen, willen een praatje met hen kunnen maken of hen kunnen aanspreken op hun gedrag. Aanwezigheid van politie werd ook genoemd, al werd daaraan toegevoegd dat dit iets is waarvan je hoopt dat het niet nodig is. Het belang van sociale cohesie werd onderstreept, maar dit is niet gemakkelijk in een meetbare indicator te vangen.

Eigenlijk, zeggen Lisa en Patrick, lopen de wensen van de beide groepen niet zover uiteen. In beide groepen werden nagenoeg dezelfde voorwaarden/wensen genoemd. Beide groepen vonden het moeilijk om te kiezen wat zij het belangrijkst vonden; er is zoveel dat belangrijk is voor de leefbaarheid. Over de naderende nieuwbouw heersen gemengde gevoelens. Velen maken zich zorgen over de verdichting van Overvecht, en zijn bang dat dit toch ten koste van het groen zal gaan. En er is niemand die enthousiaste geluiden heeft gehoord over de komst van wel 5.000 nieuwe bewoners. Aan de andere kant realiseren de bewoners zich ook wel dat mensen ergens moeten wonen.

Zou de leefbaarheidseffectrapportage kunnen werken voor Overvecht?

In elk geval is het zinvol om goed in kaart te brengen wat bewoners van Overvecht belangrijk vinden voor de leefbaarheid van hun wijk. Wie zou hier samen met leden van het Wijkplatform over willen nadenken in een werkgroep? Die interesse is er wel, wordt gezegd, maar wordt daar dan écht iets mee gedaan? De aanwezigen adviseren om voor zo'n werkgroep vooral bewoners te zoeken die het meest met veranderingen

geconfronteerd zullen worden, en dit niet uit te discussiëren met groepjes van twintig personen. Er wonen immers 35.000 mensen in Overvecht!

Sluiting

De voorzitter bedankt alle aanwezigen voor hun komst; het is duidelijk dat Overvecht hierover nog niet is uitgepraat. De gesprekken worden dan ook informeel voortgezet aan de gezellige bar van het buurthuis, waar al drankjes en lekkere hapjes klaar staan.